

Evaluering af socialt taxameter

Børne- og Undervisningsministeriet

Indholdsfortegnelse

Evaluering af socialt taxameter.....	1
Børne- og Undervisningsministeriet	1
1. Indledning.....	3
1.1. Hovedkonklusioner.....	3
1.2. Baggrund	3
1.3. Indhold	5
2. Analyse af aktivitetsudviklingen, skolestørrelse og geografisk analyse	6
2.1 Aktivitetsanalyse	7
2.2. Analyse af institutionernes geografiske placering og udkantstilskud.....	8
2.3 Skolestørrelse	10
2.4 Opsamling	11
3. Udvikling i frafaldsprocent på erhvervsuddannelserne.....	11
3.1 Frafaldsprocenter på erhvervsuddannelserne fordelt på grundforløb.....	12
3.1.1 Merkantilt grundforløb.....	12
3.1.2 Teknisk grundforløb.....	12
4.1 Frafaldsprocenter på gymnasiale uddannelser fordelt på type uddannelse.....	13
4.1.1. Stx.....	14
4.1.2 Hf	14
4.1.3 Hhx	15
4.1.4 Htx	15
5. Sammenhæng mellem omkostning til undervisning og socialt taxameter	16
6. Genberegning af socialt taxameter.....	17
7. Konklusion	18
Bilag 1 – Institutioner, der modtager socialt taxameter	19
Bilag 2 – Modellen for socialt taxameter kort fortalt	22
Bilag 3 – Genberegning af socialt taxameter	24

1. Indledning

1.1. Hovedkonklusioner

Evalueringen af socialt taxameter finder overordnet tre delkonklusioner. Den første delkonklusion er, at en stor del af de institutioner, der modtager socialt taxameter, også modtager udkantstilskud. Derudover er det de to regioner med de største byer, som har den laveste andel af institutioner, der modtager socialt taxameter. Analysen viser ikke noget entydigt billede af, om det primært er store eller små institutioner, der modtager socialt taxameter.

Anden delkonklusion er, at institutioner, der har modtaget socialt taxameter, ikke har reduceret frafaldet mere end andre skoler. Det kan dog ikke på den baggrund afvises, at socialt taxameter har haft en betydning for frafaldet, da en række andre faktorer ligeledes kan have haft en indvirkning på frafaldet i den observerede periode, og der i analysen ikke er korrigeret for forhold som socioøkonomiske forudsætninger, ændringer i elevsammensætning, konjunkturer og reformeffekter.

Tredje delkonklusion er, at de institutioner, som modtager socialt taxameter, i gennemsnit bruger flere midler på undervisningens gennemførelse pr. årselev end de institutioner, som ikke modtager socialt taxameter. Dertil kommer, at forskellen er vokset siden indførelsen af socialt taxameter. Det peger alt andet lige på, at socialt taxameter bruges efter hensigten til trods for, at investeringen ikke umiddelbart har ført til en reduktion i frafaldet.

Både analysen af aktivitetsudviklingen, analysen af frafaldsudviklingen og analysen af sammenhæng mellem omkostning til undervisning og socialt tilskud er lavet på hovedinstitutionsniveau, idet socialt taxameter tildeles til hovedinstitutioner.

1.2. Baggrund

Socialt taxameter blev indført under den daværende S-RV regering med finansloven for 2015 med det formål at give institutioner med en høj andel af frafaldstruede elever midler til at iværksætte en ekstra indsats mod frafald.

Socialt taxameter omfatter alle kompetencegivende ungdomsuddannelser, dvs. stx, hf, hhx, htx, erhvervsuddannelsernes grundforløb og studierettet påbygning og eux. Det udmøntes som et tillægstaxameter med tre forskellige takstørrelser afhængigt af institutionens andel af frafaldstruede elever på de enkelte uddannelsesområder.

Institutionen modtager socialt taxameter på baggrund af andelen af frafaldstruede elever på det pågældende uddannelsesudbud på institutionen. Beregningsmetoden og baggrund herfor fremgår af *boks 1*. Socialt taxameter er således ikke knyttet til institutionen, men til hvert enkelt uddannelsesudbud. Såfremt en institution har flere forskellige udbud, kan ét udbud således godt udløse socialt taxameter, mens et andet ikke udløser socialt taxameter.

Boks 1

Metode for beregning af socialt taxameter

Socialt taxameter er udmøntet gennem tre tillægstaxametre. Takststørrelsen afhænger af andelen af frafaldstruende elever på det pågældende udbud. Institutioner der har mellem 43 og 50 pct. frafaldstruede elever modtager den laveste takst, institutioner der har mellem 51 og 60 pct. frafaldstruede elever modtager den mellem takst og institutioner hvor 61 pct. eller derover af eleverne vurderes at være frafaldstruende modtager den høje takst.

Karakterer som udmøntningsgrundlag

I forbindelse med fastlæggelsen af, hvilken variabel socialt taxameter baseres på, er der lagt vægt på, at der er evidens for variabelens evne til at forudsige frafald. Modellen for socialt taxameter baseres på elevernes grundskolekarakterer. Valget af karakterer som udmøntningsgrundlag er truffet, idet analyser viser, at der er en stor sammenhæng mellem en elevs afgangskarakterer¹ fra grundskolen og samme elevs sandsynlighed for at fuldføre en ungdomsuddannelse. Dertil kommer, at analyser foretaget af Styrelsen for It og Læring (STIL) viser, at afgangskarakterer i vid udstrækning opfanger betydningen af bagvedliggende sociale karakteristika som fx forældres uddannelsesbaggrund, etnicitet mv. Man bliver med andre ord ikke meget bedre til at forudsige, om en elev har en høj risiko for at falde fra ved at tilføje viden om sociale karakteristika, når man allerede kender afgangskaraktererne.

Definitionen af en frafaldstruet elev

I den statistiske model, der ligger til grund for beregning af socialt taxameter, defineres en elev som frafaldstruet, hvis elevens fuldførelsessandsynlighed ligger under landsgennemsnittet på den pågældende uddannelse. Beregningen er foretaget for hver uddannelse og blev ved indførelsen foretaget på individniveau med udgangspunkt i det seneste tilgængelige elevregister fra Danmarks Statistik.² På den baggrund er der for hver uddannelse beregnet en samlet fuldførelsesprocent og et karakterniveau under hvilket, en elev defineres som frafaldstruet.³ Fuldførelsessandsynligheden opgøres separat for de enkelte uddannelsesområder (fx stx og merkantilt grundforløb). Det sikrer, at alle uddannelsesområder får del i socialt taxameter.

Ved indførelsen blev socialt taxameter finansieret ved at omlægge ca. 2 pct. af undervisningstaxametret på de berørte uddannelser. Der blev med omlægningen omfordelt ca. 200 mio. kr. til institutioner med mange frafaldstruede elever fra skoler med færre frafaldstruede elever. Dertil skete en omfordeling på ca. 60 mio. kr. fra de gymnasiale uddannelser til erhvervsuddannelserne, da erhvervsuddannelserne ud fra en gennemsnitsbetragtning har flere frafaldstruede elever end de gymnasiale uddannelser. Af *bilag 2* fremgår en uddybning af modellen for socialt taxameter.

Andelen af frafaldstruede elever og dermed hvilken takst, som den enkelte skoler modtager, opgøres på baggrund af elevernes grundskolekarakterer. Ved indførelsen blev på den baggrund 102 institutioner berettiget til at modtage socialt taxameter, heraf var 50 erhvervsskoler, 34 gymnasier, 16 VUC'er, en privat udbyder af AMU og en professionshøjskole, som udbyder hf.

En genberegning af socialt taxameter blev gennemført på finansloven for 2019. Da der ikke foreligger data, der kan belyse perioden efter genberegningen, fokuserer indeværende analyse på perioden 2014-2018 før genberegningen trådte i kraft. Af *bilag 3* fremgår en uddybning af genberegningen af socialt taxameter.

¹ Grundskolekarakterer er et gennemsnit af standpunktskarakterer og afgangskarakterer (Folkeskolens Afgangsprøver). De to karaktertyper er næsten identiske for den enkelte elev.

² Seneste elevregister er afsluttet september 2013. Der er taget udgangspunkt i elever, der starter uddannelsen 'normeret tid' + 1 år før september 2013. For Stx er det således de elever, der starter i tællingsåret 1/10- 2008 – 30/9-2009. For merkantilt grundforløb er der taget udgangspunkt i de elever, der starter i tællingsåret 1/10-2009 – 30/9-2010.

Bemærk, at der for EUD kan være forskel på længden af uddannelserne, der er indeholdt. Merkantilt grundforløb er i hovedreglen på 76 uger, men der er undtagelser på langt færre uger. Eleverne vil således have forskellig mulighed for at nå at fuldføre.

³ Unge over 25 indgår ikke i beregningerne.

I de tilfælde, hvor elevernes grundskolekarakter er ukendt, indgår eleverne i beregningerne, som frafaldstruede.

1.3. Indhold

Formålet med denne evaluering er at belyse, hvilken betydning socialt taxameter har haft for skoler og elever på erhvervsuddannelserne og det gymnasiale område siden indførelsen i 2015 og frem til 2018. Evalueringen har bl.a. fokus på sammenhængen mellem tildelingen af socialt taxameter og udviklingen i frafaldet. Det bemærkes i den forbindelse, at socialt taxameter på nuværende tidspunkt kun har eksisteret i 4 kalenderår, hvorfor det kan være vanskeligt at konkludere entydigt, om socialt taxameter har haft en betydning for frafaldet på erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser. Særligt taget i betragtning, at en lang række andre faktorer har haft betydning for frafaldet i perioden efter indførelsen af taxameteret.

Evalueringen sigter således efter at afdække tendenser med henblik på at sandsynliggøre de foreløbige betydninger af socialt taxameter. Dette gøres tredelt, *jf. figur 1.1*.

Evalueringens første afsnit (afsnit 2) indeholder en analyse af aktivitetsudviklingen, geografi og udkantstilskud, samt skolestørrelse af de institutioner, der modtager socialt taxameter.

I evalueringens 3. og 4. afsnit undersøges det, om der er en sammenhæng mellem udviklingen i frafaldet, og hvorvidt gymnasier og erhvervsskoler har modtaget socialt taxameter. Den beskrivende analyse finder ikke tendenser til, at skoler, som har modtaget socialt taxameter, har reduceret frafaldet mere end øvrige skoler. Det vurderes på den baggrund, at der ikke er noget klart afsæt for at forsøge at lave en egentlig effektevaluering, som søger at tage højde for om en lang række faktorer, så som socioøkonomiske forhold, ændringer i elevsammensætning og konjunktur- og reformeffekter, kan have påvirket frafaldet forskelligt på institutionerne i samme periode.

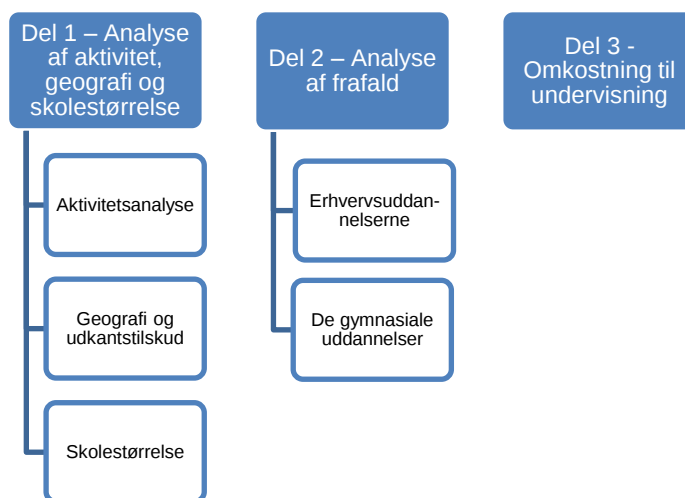
Tredje del er en analyse af sammenhængen mellem socialt tilskud og omkostninger til undervisningens gennemførelse i alt (afsnit 5).

I afsnit 6 nævnes genberegningen af socialt taxameter, der blev foretaget på finansloven for 2019.

Afsnit 7 samler op, mens bilag 1 præsenterer socialt taxameters andel af det samlede tilskud til de enkelte institutioner.

Bilag 2 beskriver modellen for socialt taxameter mens bilag 3 beskriver genberegningen der blev foretaget på finansloven for 2019 og konsekvenserne som følge heraf.

Figur 1.1
Analysestrukturen i evalueringen af socialt taxameter

2. Analyse af aktivitetsudviklingen, skolestørrelse og geografisk analyse

Det samlede tilskud til socialt taxameter udgjorde i 2018 ca. 158,6 mio. kr., hvilket er ca. 70,5 mio. kr. mindre end i 2015 kr., hvilket skal ses i sammenhæng med faldet i årselever i samme periode, *jf. tabel 2.1*. Erhvervsskolerne modtog den største del af socialt taxameter på ca. 70 pct., hvilket ligger på et stabilt niveau over hele perioden fra 2015 til 2018.

Tabel 2.1

Udvikling i statslige tilskud til socialt taxameter 2015-2018 på institutionstype

Mio. kr. 2019-pl (andele i parentes)	2015	2016	2017	2018
Samlede statslige tilskud til socialt taxameter	218,9 (100 pct.)	201,5 (100 pct.)	168,3 (100 pct.)	158,6 (100 pct.)
-Heraf erhvervsskoler mv.	160,2 (73 pct.)	147,2 (73 pct.)	117,5 (70 pct.)	109,4 (69 pct.)
-Heraf gymnasier	39,6 (18 pct.)	36,4 (18 pct.)	34,2 (20 pct.)	33,5 (21 pct.)
-Heraf private udbydere af AMU og EUD	0,7 (0 pct.)	0,6 (0 pct.)	0,4 (0 pct.)	0,2 (0 pct.)
-Heraf professionshøjskoler	0,8 (0 pct.)	0,7 (0 pct.)	0,6 (0 pct.)	0,6 (0 pct.)
-Heraf voksenuddannelsescentre	17,6 (8 pct.)	16,5 (8 pct.)	15,6 (9 pct.)	14,9 (9 pct.)
Årselever som modtager socialt tilskud	44.703 (100 pct.)	42.109 (100 pct.)	36.030 (100 pct.)	34.411 (100 pct.)
-Heraf erhvervsskoler mv.	32.628 (73 pct.)	30.683 (73 pct.)	25.089 (70 pct.)	23.705 (69 pct.)
-Heraf gymnasier	8.297 (19 pct.)	7.816 (19 pct.)	7.515 (21 pct.)	7.417 (22 pct.)
-Heraf private udbydere af AMU og EUD	150 (0 pct.)	142 (0 pct.)	79 (0 pct.)	55 (0 pct.)
-Heraf professionshøjskoler	162 (0 pct.)	153 (0 pct.)	145 (0 pct.)	137 (0 pct.)
-Heraf voksenuddannelsescentre	3.467 (8 pct.)	3.315 (8 pct.)	3.202 (9 pct.)	3.096 (9 pct.)

Kilde: Undervisningsministeriet

Anm.: Grundet afrundinger stemmer summen ikke nødvendigvis med totalen.

Tabel 2.2 viser udviklingen i socialt taxameter fordelt på uddannelser. Generelt har alle uddannelser, bortset fra eux, oplevet et fald i statsligt tilskud til socialt taxameter fra 2015 til 2018. Dette kan primært forklares ved, at der generelt har været en aktivitetsnedgang på de omfattede uddannelser. Stigningen i socialt taxameter for eux kan forklares ved, at uddannelsen blev indført i 2015, og derfor har oplevet en aktivitetsstigning som følge af indfasning af uddannelsen.

Tabel 2.2

Udvikling i statslige tilskud til socialt taxameter 2015-2018 på uddannelsesniveau

Mio. kr. 2019-pl (andele i parentes)	2015	2016	2017	2018
Samlede statslige tilskud til socialt taxameter	218,9 (100 pct.)	201,5 (100 pct.)	168,3 (100 pct.)	158,6 (100 pct.)
-Heraf eux	0,4 (0 pct.)	1,7 (1 pct.)	8,0 (5 pct.)	10,9 (7 pct.)
-Heraf eud, merkantilt grundforløb	53,0 (24 pct.)	44,1 (22 pct.)	27,2 (16 pct.)	18,4 (12 pct.)
-Heraf eud, teknisk grundforløb	63,7 (29 pct.)	59,9 (30 pct.)	41,6 (25 pct.)	40,9 (26 pct.)
-Heraf SOSU	1,1 (1 pct.)	1,4 (1 pct.)	1,9 (1 pct.)	1,6 (1 pct.)
-Heraf hhx	21,7 (10 pct.)	20,6 (10 pct.)	20,3 (12 pct.)	20,6 (13 pct.)
-Heraf htx	16,9 (8 pct.)	16,8 (8 pct.)	15,7 (9 pct.)	14,2 (9 pct.)
-Heraf hf	37,5 (17 pct.)	34,4 (17 pct.)	32,2 (19 pct.)	31,3 (20 pct.)
-Heraf stx	24,5 (11 pct.)	22,6 (11 pct.)	21,4 (13 pct.)	20,7 (13 pct.)
Årselever som modtager socialt tilskud	44.703 (100 pct.)	42.109 (100 pct.)	36.030 (100 pct.)	34.411 (100 pct.)
-Heraf eux	80 (0 pct.)	365 (1 pct.)	1.713 (5 pct.)	2.373 (7 pct.)
-Heraf eud, merkantilt grundforløb	10.818 (24 pct.)	9.210 (22 pct.)	5.816 (16 pct.)	3.996 (12 pct.)

-Heraf eud, teknisk grundforløb	12.931 (29 pct.)	12.429 (30 pct.)	8.851 (25 pct.)	8.810 (26 pct.)
-Heraf SOSU	237 (1 pct.)	280 (1 pct.)	379 (1 pct.)	312 (1 pct.)
-Heraf hhx	4.475 (10 pct.)	4.354 (10 pct.)	4.390 (12 pct.)	4.508 (13 pct.)
-Heraf htx	3.478 (8 pct.)	3.521 (8 pct.)	3.377 (9 pct.)	3.126 (9 pct.)
-Heraf hf	7.609 (17 pct.)	7.133 (17 pct.)	6.836 (20 pct.)	6.713 (20 pct.)
-Heraf stx	5.076 (11 pct.)	4.816 (11 pct.)	4.667 (13 pct.)	4.572 (13 pct.)

Kilde: Undervisningsministeriet
Anm.: Grundet afrundinger stemmer summen ikke nødvendigvis med totalen.

Udviklingen i de samlede niveauer og fordelingen af det statslige tilskud til socialt taxameter følger aktiviteten på både de forskellige udbud og de forskellige institutionstyper. Det skyldes, at tilskuddet til socialt taxameter afhænger af aktiviteten på de pågældende udbud på de enkelte institutioner. Faldet i det samlede statslige tilskud til socialt taxameter kan dermed delvist forklares ved, at der generelt har været en aktivitetsnedgang på tværs af institutionstyper og uddannelsesudbud. Dette belyses i næste afsnit.

Derudover har socialt taxameter været underlagt det statslige omprioriteringsbidrag siden 2016, hvilket også kan forklare en del af faldet i det samlede statslige tilskud til socialt taxameter.

2.1 Aktivitetsanalyse

I dette afsnit ses på den relative aktivitetsudvikling på de institutioner, der modtager socialt taxameter, sammenlignet med de institutioner der ikke gør, i perioden 2014 til 2018.

Table 2.3 viser, at institutionerne samlet set har haft en aktivitetsnedgang. Institutioner, der modtager socialt taxameter, har dog haft en mindre aktivitetsnedgang (ca. 5 pct.) end institutioner, der ikke modtager socialt taxameter (ca. 8 pct.).

Tabel 2.3**Aktivitetsudvikling og socialt taxameter 2014-2018**

Institutionstype	Procentvis udvikling 2014-2018 ift. samlede aktivitetsudvikling
Erhvervsskoler	-6,4 pct.
Institutioner med socialt taxameter	-3,2 pct.
Institutioner uden socialt taxameter	-9,4 pct.
Gymnasier	-1,0 pct.
Institutioner med socialt taxameter	-2,9 pct.
Institutioner uden socialt taxameter	0,8 pct.
Voksenuddannelsescentre	0,8 pct.
Institutioner med socialt taxameter	1,2 pct.
Institutioner uden socialt taxameter	0,6 pct.
Samlet	-6,5 pct.
Institutioner med socialt taxameter	-5,0 pct.
Institutioner uden socialt taxameter	-8,0 pct.

Kilde: Undervisningsministeriet

Anm.: Institutionstyperne 'Private udbydere af AMU og EUD' og 'Professionshøjskoler' indgår ikke i denne oversigt, idet kun hhv. 4 og 2 institutioner af pågældende type modtager socialt taxameter.

Det bemærkes, at det primært er aktiviteten på erhvervsskolerne, der driver den negative aktivitetsudvikling. Erhvervsskoler, som ikke modtager socialt taxameter, har således haft den relativt største aktivitetsnedgang, svarende til en aktivitetsnedgang på ca. 9,4 pct. fra 2014 til 2018, mens erhvervsskoler der modtager socialt taxameter har haft en aktivitetsnedgang på ca. 3,2 pct.

For gymnasierne er tendensen omvendt, hvor gymnasier, der ikke modtager socialt taxameter, har haft en relativt lille aktivitetsfremgang på 0,8 pct., har gymnasier der modtager socialt taxameter haft en aktivitetsnedgang på ca. 2,9 pct.

VUC har derimod som den eneste institutionstype haft en aktivitetsfremgang samlet set. VUC'er, der modtager socialt taxameter, har således haft en aktivitetsfremgang på 1,8 pct., mens VUC'er, der ikke modtager socialt taxameter, har haft en relativt mindre aktivitetsfremgang på 0,6 pct.

Det er generelt vanskeligt præcist at vurdere, om denne tendens skyldes indførelsen af socialt taxameter, da mange forhold påvirker aktivitetsudviklingen på skolerne, herunder bl.a. den demografiske udvikling i området, hvor skolen er placeret, erhvervsuddannelsesreformens krav om 02 i dansk og matematik ved de afsluttende standpunktskarakterer i grundskolen mv.

2.2. Analyse af institutionernes geografiske placering og udkantstilskud

I 2018 modtog i alt 95 institutioner socialt taxameter fordelt på 47 erhvervsskoler, 33 gymnasier, én professionshøjskole, én privat AMU-udbyder og 15 VUC'er.

Tabel 2.4 viser andelen af institutioner, der modtager socialt taxameter fordelt på regioner. Andelen er højest i region Sjælland, hvor 68 pct. af institutionerne modtager socialt taxameter, Region Nordjylland, hvor 56 pct. af institutionerne modtager socialt taxameter og Region Syddanmark, hvor 47 pct. af

institutionerne modtager socialt taxameter, jf. tabel 2.4. Andelen er lavest i Region Midtjylland, hvor 28 pct. af institutionerne modtager socialt taxameter, og Region Hovedstaden, hvor 27 pct. af institutionerne modtager socialt taxameter.

Tabel 2.4

Andel af institutioner der modtager socialt taxameter fordelt på regioner.

Region	Andel institutioner der modtager socialt taxameter
Region Sjælland	68 pct.
Region Nordjylland	56 pct.
Region Syddanmark	47 pct.
Region Midtjylland	28 pct.
Region Hovedstaden	27 Pct.

Kilde: Undervisningsministeriet

Anm.: Opgørelsen bygger på hovedinstitutionens placering, og der er ikke taget højde for afdelinger og udbudsplaceringer.

Tabel 2.4 viser dermed, at regionerne med de største byer har en lavere andel af institutioner, som modtager socialt taxameter. Dette kan tyde på, at det er institutioner i provinsen og udkantskommuner, som i høj grad modtager socialt taxameter.

Der viser sig desuden en tendens til, at de institutioner, der modtager socialt taxameter, også modtager udkantstilskud. Undervisningsministeriet yder udkantstilskud til gymnasier og erhvervsskoler, hvis de opfylder bestemte kriterier. VUC'erne modtager ikke udkantstilskud og indgår således ikke i figur 2.1. neden for.

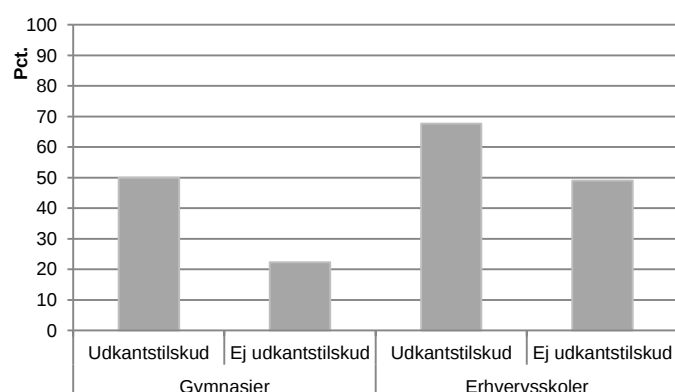
I alt modtager ca. 40 pct. af erhvervsskolerne udkantstilskud, mens ca. 16 pct. af gymnasierne modtager udkantstilskud. Figur 2.1 nedenfor viser, at en større del af de skoler, som modtager udkantstilskud, ligeledes modtager socialt taxameter end de institutioner, der ikke modtager udkantstilskud. Det gør sig gældende for både erhvervsskoler og gymnasier.

Figur 2.1 viser således, at ca. 50 pct. af de gymnasier, som modtager udkantstilskud, også modtager socialt taxameter. Dette er kun gældende for ca. 22 pct. af de gymnasier, som ikke modtager udkantstilskud. For erhvervsskolerne er det ca. 68 pct. af de institutioner, som modtager udkantstilskud, der ligeledes modtager socialt taxameter, mens det er ca. 49 pct. af de institutioner, som ikke modtager udkantstilskud.

Institutioner, som modtager udkantstilskud, modtager dermed i højere grad også socialt taxameter.

Figur 2.1

Andel institutioner som modtager socialt taxameter og udkantstilskud

Kilde: Undervisningsministeriet

2.3 Skolestørrelse

I dette afsnit undersøges sammenhængen mellem skolestørrelse og hvorvidt en institution modtager socialt taxameter. Det vil sige, om små skoler i højere grad end store institutioner modtager socialt taxameter.

Skolestørrelsen defineres ud fra, at den tredjedel af institutionerne, der er mindst, defineres som små, den mellemste tredjedel er mellemstørrelses skoler og de store skoler defineres som den tredjedel af skolerne, som er størst inden for de givne institutionstyper. Der indgår 84 erhvervsskoler, 123 gymnasier og 24 voksenuddannelsescentre i analysen, *jf. tabel 2.5*.

Tabel 2.5

Skolestørrelse og socialt taxameter 2018

Institutionstype	Antal	Andel med socialt taxameter
Erhvervsskoler	84	56 pct.
Lille	28	32 pct.
Mellem	28	54 pct.
Stor	28	82 pct.
Gymnasier	123	27 pct.
Lille	41	39 pct.
Mellem	41	24 pct.
Stor	41	17 pct.
Voksenuddannelsescentre	24	63 pct.
Lille	8	50 pct.
Mellem	8	75 pct.
Stor	8	63 pct.

Kilde: Undervisningsministeriet

På erhvervsskolerne modtager 56 pct. af skolerne socialt taxameter, svarende til 47 institutioner, mens det tilsvarende tal for gymnasierne er 27 pct., svarende til 33 institutioner. For VUC'er modtager ca. 63 pct. af institutionerne socialt taxameter, svarende til 15 institutioner.

For erhvervsskolerne synes der at være en sammenhæng mellem skolestørrelse, og hvorvidt erhvervsskolerne modtager socialt taxameter, således at det primært er de store skoler, der modtager socialt taxameter. På gymnasierne er der derimod en tendens til, at de små skoler i højere grad end de store og mellemstore skoler modtager socialt taxameter. På VUC'erne er billedet mere blandet, hvor de mellemstore skoler i højest grad modtager socialt taxameter. Der indgår dog få VUC'er i analysen i forhold til erhvervsskoler og gymnasier, og konklusionen for VUC'er kan derfor være tvetydig.

En sandsynlig forklaring på de modsatte tendenser for erhvervsskoler og gymnasier kan være, at flere erhvervsskoler modtager socialt taxameter på baggrund af andelen af frafaldstruede elever på mange udbud (hhx, htx, det merkantile grundforløb, sosu grundforløbet, det tekniske grundforløb samt studierettet påbygning og eux). Jo større en erhvervsskole er, jo større er sandsynligheden således for, at erhvervsskolen modtager socialt taxameter for ét af ovenstående udbud, da store skoler oftest har flere

udbud. Dette gør sig ikke gældende for VUC'er og gymnasier, da disse institutionstyper generelt har færre udbud.

2.4 Opsamling

Ovenstående afsnit 2 viser, at både institutioner, der modtager socialt taxameter og institutioner, der ikke modtager socialt taxameter, har haft en negativ aktivitetsudvikling i perioden 2014-2018. Det er særligt drevet af erhvervsskolerne, men også gymnasierne har haft en negativ aktivitetsudvikling, mens VUC'erne har haft en positiv aktivitetsudvikling.

Analysen viser desuden, at der er en relativt mere positiv aktivitetsudvikling på erhvervsskoler og voksenuddannelsescentre, der modtager socialt taxameter, end på erhvervsskoler og VUC'er, der ikke modtager socialt taxameter. For gymnasier er tendensen dog omvendt.

Den geografiske analyse viser, at den hhv. mindste og største andel af institutioner, der modtager socialt taxameter, findes i hhv. Region Sjælland og Region Hovedstaden. Desuden viser analysen, at institutioner, der modtager udkantstilskud, i højere grad også modtager socialt taxameter i forhold til institutioner, der ikke modtager udkantstilskud.

Analysen viser ikke noget entydigt billede af, om det primært er store eller små institutioner der modtager socialt taxameter. Derimod kan antallet af udbud drive om en institution modtager socialt taxameter eller ej.

Den næste del af analysen vil se nærmere på udviklingen i frafaldet på hhv. erhvervsuddannelserne og de gymnasiale uddannelser for at undersøge sammenhængen mellem frafald, og om skoler har modtaget socialt taxameter.

3. Udvikling i frafaldsprocent på erhvervsuddannelserne

Anden del af evalueringen er en deskriptiv analyse af sammenhængen mellem socialt taxameter og udviklingen i frafaldet på hhv. erhvervsuddannelserne (afsnit 3) og de gymnasiale uddannelser (afsnit 4).

Analysen af frafaldet på erhvervsuddannelserne indeholder frafaldsdata fra perioden 2013-2018. Denne periode dækkes for at sammenligne frafaldsdata for institutionerne før og efter indførelsen af socialt taxameter. Da socialt taxameter tildeles til skolerne på baggrund af elever på erhvervsuddannelsernes grundforløb, ses alene på frafaldet på grundforløbet.

Analysen giver ikke et entydigt billede af, at frafaldet er blevet reduceret mere på institutioner, som har modtaget socialt taxameter end øvrige institutioner. På nogle uddannelsesområder har skoler, som har modtaget socialt taxameter, reduceret frafaldet mere end øvrige skoler, men på andre uddannelsesområder er billedet det modsatte. Det kan på den baggrund ikke afvises, at socialt taxameter har haft en betydning for frafaldet. Det vil imidlertid kræve betydelig yderligere analyse at søge at belyse dette, da en række andre faktorer vurderes at have påvirket udviklingen i frafaldet i samme periode. Disse faktorer kan endvidere potentielt påvirke institutionerne forskelligt. Det gælder særligt erhvervsuddannelses- og gymnasierreformerne, men også forhold som socioøkonomiske forudsætninger, ændringer i elevsammensætning, konjunkturer mv.

3.1 Frafaldsprocenter på erhvervsuddannelserne fordelt på grundforløb

På erhvervsuddannelsernes grundforløb skelnes der mellem teknisk grundforløb, merkantilt grundforløb og grundforløb på SOSU. Udviklingen i frafaldsprocenten på grundforløbet på SOSU fremgår ikke særskilt i de kommende afsnit, da kun to institutioner modtager socialt taxameter og datagrundlaget er således ikke tilstrækkeligt til at lave en retvisende analyse. Frafaldsprocenten på grundforløbet for SOSU indgår dog i den samlede opgørelse af frafaldsprocenten for eud.

I *tabel 3.1* ses udviklingen i frafaldsprocenten i årene før og efter indførelsen af socialt taxameter. Opgørelsen indeholder elever, der er startet på eud i perioden 2013-2018. På det tekniske område og på eud samlet ses en klar reduktion i frafaldet i årene efter 2015, hvor socialt taxameter blev indført og erhvervsuddannelsesreformen trådte i kraft. Faldet ses både for institutioner med og uden tilskud. På det merkantile område er frafaldsmønsteret et andet, idet der har været en mindre stigning i frafaldet i senere år.

Tabel 3.1

Frafaldsprocent på EUD fordelt på grundforløb

Pct.	2013	2014	2015	2016	2017	2018	Ændring i pct. point
Merkantilt m/ tilskud	12,7	13,5	14,5	13,5	13,4	14,9	2,2
Merkantilt u/ tilskud	11,7	12,7	14,6	14,8	14,2	13,6	1,9
Merkantilt samlet	12,3	13,2	14,6	14,0	13,7	14,4	2,1
Teknisk m/ tilskud	19,7	22,0	18,3	13,9	13,1	12,4	-7,3
Teknisk u/ tilskud	17,6	19,0	15,8	13,0	12,7	12,0	-5,6
Teknisk samlet	18,7	20,6	17,1	13,4	12,9	12,2	-6,5
EUD m/ tilskud	17,5	19,6	17,1	13,7	13,2	13,4	-4,1
EUD u/ tilskud	15,7	12,2	15,6	13,4	13,1	11,7	-4,0
EUD i alt	16,6	15,9	16,3	13,6	13,2	12,5	-4,1

Anm. Frafaldet er målt 3 måneder efter påbegyndelsen af grundforløbet.

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriets datavarehus

I det følgende beskrives udviklingen i frafaldsprocenten på hhv. det merkantile grundforløb og det tekniske grundforløb.

3.1.1 Merkantilt grundforløb

Frafaldet på det merkantile grundforløb er samlet set steget med 2,1 pct. point i perioden fra 2013 til 2018. Frafaldsprocenten på institutioner, der modtager socialt taxameter er steget en lille smule mere på institutioner, som modtager socialt taxameter, *jf. figur 3.2*. Frafaldet på skoler, som modtager socialt taxameter har ellers i enkelte år i perioden ligget på et lavere niveau end frafaldet på øvrige institutioner, men grundet udviklingen fra 2017 til 2018 er billedet vendt.

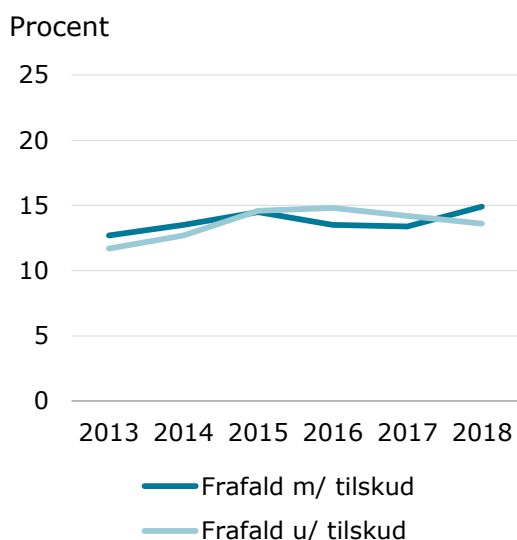
3.1.2 Teknisk grundforløb

Frafaldet på det tekniske grundforløb er samlet set faldet med 6,5 pct. point i perioden fra 2013 til 2018. Reduktionen ses i særlig grad på institutioner, der modtager socialt taxameter, og frafaldet er i

2018 næsten på niveau med frafaldet på øvrige institutioner. Reduktionen i forskellen mellem frafaldet på de to grupper af institutioner ses særligt i perioden fra 2015 og frem, *jf. figur 3.3*

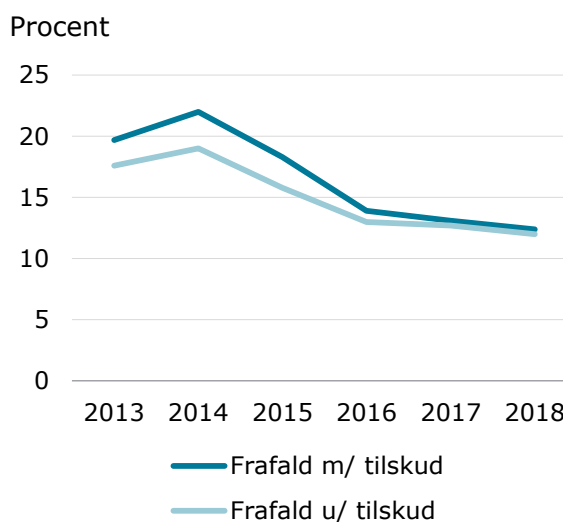
På det tekniske område er der derfor indikationer af, at frafaldet er blevet reduceret mere på skoler, som har modtaget socialt taxameter, end på øvrige skole.

Figur 3.2
Frafaldsprocent merkantile grundforløb

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Figur 3.3
Frafaldsprocent tekniske grundforløb

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

4. Udvikling i frafaldsprocent på gymnasiale uddannelser

I dette afsnit undersøges socialt taxameters betydning for frafaldet på de gymnasiale uddannelser ved en kvantitativ beskrivende analyse af frafaldsdata. Der benyttes samme fremgangsmåde som i analysen af frafaldet på erhvervsuddannelser i afsnit 3 ovenfor. Analysen af frafaldet på de gymnasiale uddannelser indeholder frafaldsdata fra perioden 2013-2017.

4.1 Frafaldsprocenter på gymnasiale uddannelser fordelt på type uddannelse

Inden for de gymnasiale uddannelser skelnes der mellem de erhvervsgymnasiale uddannelser, (hvx og htx) og de almengymnasiale uddannelser (stx og hf).

Tabel 4.1 viser frafaldsudviklingen på de forskellige gymnasiale uddannelser i perioden 2013-2017⁴. Frafaldsprocenterne på de fire typer af gymnasiale uddannelser ligger på relativt forskellige niveauer, hvilket skyldes forskelle på de enkelte uddannelsers opbygning og elevgrupper. Eksempelvis er frafaldet på hf-uddannelsen mere end dobbelt så højt som på stx.

⁴ Frafaldsopgørelsen er baseret på Danmarks Statistiks elevregister, som senest er opgjort den 30. september 2018. Det er af den grund ikke meningsfuldt at medtage elever, som er påbegyndt uddannelsen i sommeren 2018, da de ikke har haft tilstrækkelig tid til at afbryde uddannelsen.

Tabel 4.1

Frafaldsprocent på gymnasiale uddannelser fordelt på type uddannelse

Pct.	2013	2014	2015	2016	2017	Ændring i pct. point
Stx m/ tilskud	8,1	7,5	9,3	8,3	11,4	3,3
Stx u/ tilskud	5,2	5,3	5,4	5,5	7,3	2,1
Stx samlet	5,4	5,4	5,6	5,7	7,5	2,1
Hf m/ tilskud	14,8	16,1	18,1	18,4	23,4	8,6
Hf u/ tilskud	12,2	13,5	15,1	14,8	19,9	7,7
Hf samlet	13,4	14,7	16,5	16,5	21,5	8,1
Hhx m/ tilskud	12,4	12,7	11,0	11,7	8,6	-3,8
Hhx u/ tilskud	10,9	9,8	9,5	9,8	7,3	-3,6
Hhx i alt	11,2	10,3	9,7	10,1	7,5	-3,7
Htx m/ tilskud	11,6	14,3	16,0	13,5	10,0	-1,6
Htx u/ tilskud	14,2	13,1	13,6	12,0	11,1	-3,1
Htx i alt	13,3	13,5	14,5	12,6	10,7	-1,6
Gymnasiale m/ tilskud	12,5	13,6	14,8	14,2	16,0	0,6
Gymnasiale u/ tilskud	7,5	7,6	7,7	7,7	9,0	0,1
Gymnasiale i alt	8,4	8,6	8,9	8,9	10,2	0,2

Anm.: Frafaldet er mål efter 1. år på den gymnasiale uddannelse.

Kilde: Børne – og Undervisningsministeriet pba. Danmarks Statistiks elevregister

I det følgende sammenholdes udviklingen i frafaldet på det gymnasiale område på institutioner, der har modtaget socialt taxameter, med frafaldet på øvrige institutioner.

4.1.1. Stx

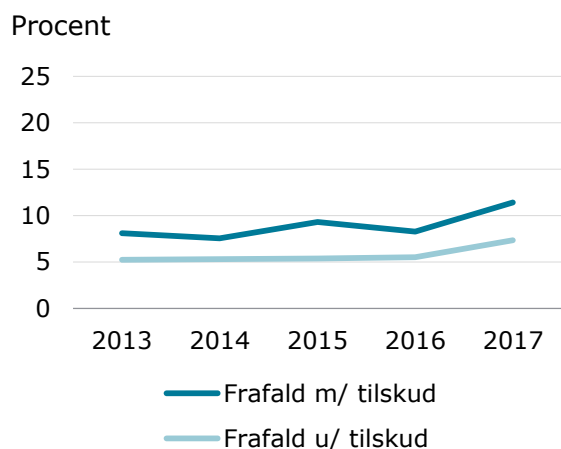
Frafaldsprocenten på stx er samlet set steget over perioden fra 5,4 pct. i skoleåret 2013 til 7,3 pct. i skoleåret 2017. Stigningen i frafaldet har været lidt højere på institutioner, der modtager socialt taxameter end på øvrige institutioner, *jf. figur 4.1*

4.1.2 Hf

Frafaldsprocenten på hf er i perioden steget fra 13,4 pct. Til 21,5 pct⁵. Frafaldet er steget mere på institutioner, der modtager socialt taxameter end på øvrige institutioner, *jf. figur 4.2.*

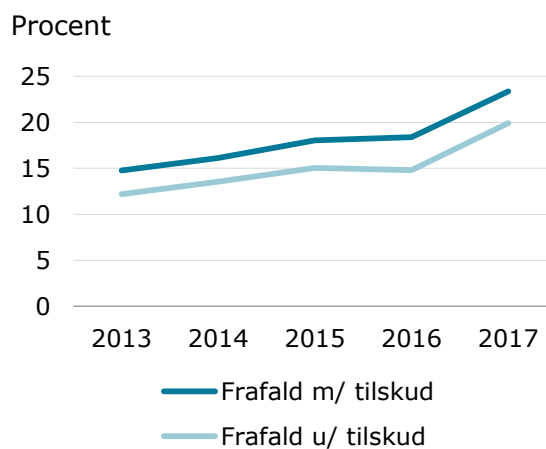
⁵ Stigningen i frafaldet kan hænge sammen med, at optaget af elever med svage faglige forudsætninger på hf er stigende, *jf. Statusredegørelse for implementering af gymnasireformen for skoleåret 2017/18.*

Figur 4.1
Frafaldsprocent stx

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Figur 4.2
Frafaldsprocent hf

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

4.1.3 Hhx

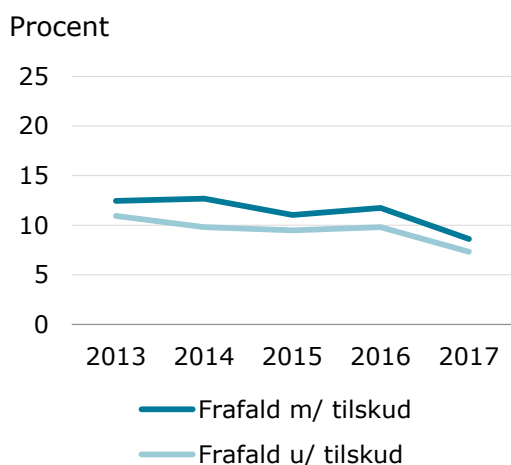
Frafaldsprocenten på hhx er samlet set faldet en i perioden fra 11,2 pct. i 2013 til 7,5 pct. i skoleåret 2017. Frafaldet er faldet en lille smule mere på institutioner, der har modtaget socialt taxameter end på øvrige institutioner.

4.1.4 Htx

Frafaldsprocenten på htx er samlet set faldet fra 13,3 procent i 2013 til 10,7 procent i 2017.

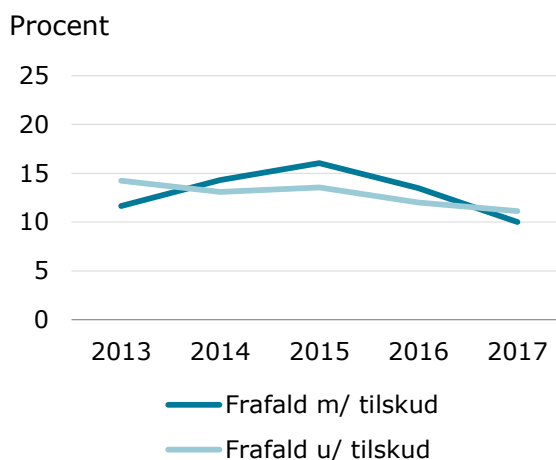
Frafaldet er faldet mindre på institutioner, som har modtaget socialt taxameter. Det kan imidlertid forklares med, at frafaldet var på et meget lavt niveau i 2013, og ses i stedet på perioden 2014-2017 er frafaldet faldet mere blandt institutioner, som har modtaget socialt taxameter. Htx er det eneste uddannelsesområde, hvor frafaldet i 2017 er lavere på institutioner, der har modtaget socialt taxameter end på øvrige institutioner.

Figur 4.3
Frafaldsprocent hhx

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

Figur 4.4
Frafaldsprocent htx

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

5. Sammenhæng mellem omkostning til undervisning og socialt taxameter

Tredje del er en analyse af sammenhængen mellem socialt taxameter og omkostninger til undervisningens gennemførelse i alt. Formålet hermed er at undersøge, hvorvidt de skoler, som fra 2015 har modtaget socialt taxameter, har brugt dem til at iværksætte en ekstra indsats mod frafald.

Det følger af bloktilskudsprincippet, at institutionerne disponerer frit over de samlede statslige tilskud under forudsætning af, at de opfylder de bestemmelser, der gælder for uddannelser og gennemfører den aktivitet, som tilskuddene er betinget af. Det betyder, at Børne- og Undervisningsministeriet ikke har oplysninger om, hvad netop socialt taxameter er brugt til ude på skolerne. I skolernes regnskaber fremgår det imidlertid, hvor meget den enkelte skole har brugt til undervisningens gennemførelse i alt, hvilket kan give en indikation af, om institutionerne har brugt socialt taxameter til en indsats mod frafald.

Analysen tager udgangspunkt i skolernes regnskaber i årene 2014-2018.

Tabel 5.1

Omkostninger til undervisningens gennemførelse i pct. af omkostninger i alt

I pct. af omkostninger	2014	2015	2016	2017	2018	Difference (pct.point)
Erhvervsskoler i alt	63,6	64,5	64,7	63,9	64,2	0,6
Modtager socialt taxameter	64,7	65,8	66,1	65,2	65,5	0,8
Modtager ikke socialt taxameter	61,7	62,1	61,5	60,7	61,3	-0,4
Gymnasier i alt	73,6	74,3	74,4	75,4	75,4	1,8
Modtager socialt tilskud	73,9	74,6	74,5	75,7	75,4	1,5
Modtager ikke socialt tilskud	73,5	74,2	74,4	75,2	75,4	1,9
Voksenuddannelsescentre i alt	71,4	72,2	72,2	73,8	74,1	2,7
Modtager socialt tilskud	72,1	73,0	73,5	74,5	74,6	2,5
Modtager ikke socialt tilskud	70,4	71,2	70,4	72,9	73,5	3,1

Kilde: Undervisningsministeriet

Både erhvervsskoler, gymnasier og VUC'er har fra 2014-2018 øget deres udgifter til undervisningens gennemførelse i pct. af de samlede omkostninger. Erhvervsskolerne bruger således 0,6 pct. point mere på undervisningens gennemførelse i 2018 sammenlignet med 2014. For gymnasierne og VUC'erne er der tale om et øget forbrug på hhv. 1,8 pct. point og 2,7 pct. point.

På erhvervsskolerne er det særligt de institutioner, som modtager socialt taxameter, der forklarer udviklingen, da erhvervsskoler, der modtager socialt taxameter, i 2018 bruger 0,8 pct. point mere på undervisningens gennemførelse i pct. af omkostningerne i alt end i 2014. Erhvervsskoler, som ikke modtager socialt taxameter, bruger derimod 0,4 pct. point mindre.

For gymnasierne har både skoler, der modtager socialt taxameter, og skoler, der ikke modtager socialt taxameter, øget deres forbrug med hhv. 1,5 pct. og 1,9 pct. Det er således de skoler, som ikke modtager socialt taxameter, som har øget deres forbrug mest. Forskellen er dog relativt marginal og kan skyldes tilfældigheder.

På VUC ses det ligesom på gymnasierne, at det er skolerne, der ikke modtager socialt taxameter, som har øget deres forbrug på undervisningens gennemførelse i pct. af omkostninger i højere grad end skoler, som modtager socialt taxameter. De skoler, som modtager socialt taxameter, bruger således 2,5 pct. point mere i 2018 end i 2014, mens skoler, der ikke modtager socialt taxameter, bruger 3,1 pct. point mere over perioden.

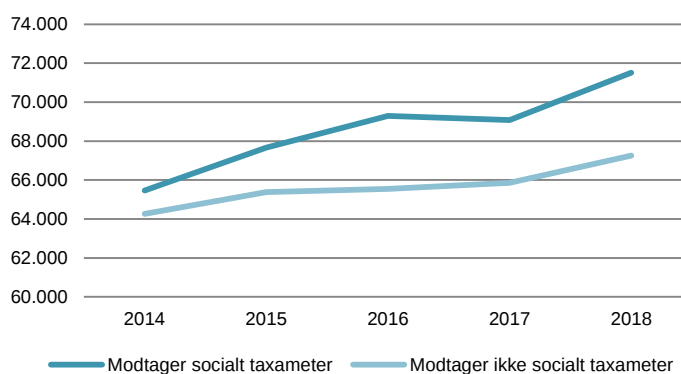
Ovenstående viser således, at de skoler, der modtager socialt taxameter, også har øget deres forbrug på undervisningens gennemførelse. Det indikerer, at socialt taxameter bliver brugt efter hensigten.

Figur 5.1 viser samme tendens, når der ses på udviklingen i omkostninger til undervisningens gennemførelse pr. årselev.

Institutioner, der modtager socialt taxameter, bruger generelt flere penge pr. årselev på undervisningens gennemførelse end skoler, der ikke modtager socialt taxameter.

Niveauforskellen bliver endvidere større efter indførelsen af socialt taxameter, hvilket indikerer, at skolerne, der modtager socialt taxameter, i høj grad bruger dem efter hensigten.

Figur 5.1
Udviklingen i omkostninger til undervisningens gennemførelse pr. årselev

Kilde: Børne- og Undervisningsministeriet

6. Genberegning af socialt taxameter

Socialt taxameter skal genberegnes hvert tredje år. Det fremgår af lovforslaget 2014/1 LF 78, der blev fremsat i forbindelse med indførelsen. Kadencen for genberegning afspejler en afvejning af at skabe budgetsikkerhed for institutionerne i den mellemliggende periode og samtidig basere tilskudsudbetalingen på et opdateret grundlag gennem en reberegning af modellen på opdaterede og forholdsvist tidstro data.

Socialt taxameter blev første gang genberegnet på finansloven for 2019. Genberegningen blev foretaget ud fra samme princip som den oprindelige model, men med afsæt i seneste kendte data for frafald på de enkelte uddannelser sammenholdt med elevernes karakterer fra grundskolen. På institutionsniveau anvendes i genberegningen desuden senest kendte tilgang på de enkelte uddannelsesudbud.

Genberegningen var udelukkende en opdatering af nyeste data og gav ikke anledning til justering af taksterne for socialt taxameter på finansloven for 2019 eller til en ændring af de skæringspunkter, der fremgår af finansloven, som definerer, hvornår en institution er berettiget til socialt taxameter for et uddannelsesudbud.

Børne- og undervisningsministeriet modtager mange henvendelser og spørgsmål til socialt taxameter og genberegningen. Modellen og genberegningen vurderes vanskelig at formidle, hvilket vurderes at udgøre en udfordring for institutionerne ift. at kunne forudsige og forstå deres evt. indtægter herfra. I forbindelse med genberegningen af socialt taxameter var der en del kritik fra sektoren. Kritikken gik bl.a. på, at modellens knæpunkter gør, at der skal ganske lidt til for at det kan have stor betydning for en institutions berettigelse til socialt taxameter, og at genberegningens konsekvenser kom bag på en række institutioner. Kritikken kom særligt fra de institutioner, der som følge af genberegningen ikke længere var berettiget til at modtage socialt taxameter for et eller flere af deres udbud og dermed mistede statsligt tilskud. Børne- og undervisningsministeriet har på den baggrund erkendt, at der er behov for en større informationsindsats før og om konsekvenserne for de enkelte institutioner ved genberegning. I *bilag 3* er genberegningen og konsekvenserne heraf beskrevet.

7. Konklusion

Evalueringen viser overordnet set, at der ikke er nogen entydig sammenhæng mellem socialt taxameter og frafald på erhvervsuddannelserne eller de gymnasiale uddannelser. Denne konklusion baserer sig på, at der ikke deskriptivt kan ses en tendens til, at skoler, der modtager socialt taxameter, har reduceret frafaldet mere end skoler, der ikke modtager socialt taxameter. Det vurderes derfor usandsynligt, at en egentlig effektevaluering vil give en anden konklusion. Da en række andre faktorer vurderes at have påvirket udviklingen i frafaldet i samme periode, herunder potentielt forskelligt for forskellige institutioner, vil en egentlig effektevaluering imidlertid kræve, at der forsøges taget højde for effekterne af bl.a. erhvervsuddannelses- og gymnasireformerne, forskellige i socioøkonomiske forudsætninger, ændringer i elevsammensætning, konjunkturer mv.

Den geografiske analyse viser, at de institutioner, der modtager socialt taxameter, i høj grad også modtager udkantstilskud. Det understøttes af, at Region Hovedstaden og Region Midtjylland har den laveste andel af institutioner, der modtager socialt taxameter, hvilket kan indikere, at institutioner, der modtager socialt taxameter, i højere grad ligger uden for de store byer.

Samtidig viser evalueringen, at institutioner, der modtager socialt taxameter, generelt bruger flere penge på undervisningens gennemførelse end skoler, der ikke modtager socialt taxameter. Niveauforskellen er øget efter indførelsen af socialt taxameter, hvilket indikerer, at de skoler, der modtager socialt taxameter, bruger dem efter hensigten.

Bilag 1 – Institutioner, der modtager socialt taxameter

Nedenstående tabeller viser de institutioner, der modtog socialt taxameter i 2018, fordelt på institutionstype, samt socialt taxameters andel af det samlede tilskud til den enkelte institution. Udregningerne er lavet på baggrund af data fra 2018 og dermed før genberegningen af socialt taxameter på finansloven for 2019.

Tabel 7.1

Gymnasier som modtager socialt taxameter 2018, samt socialt taxameters andel af det samlede statslige tilskud

Institution	Socialt taxameter (mio. kr.)	Socialt taxameter pr. årselev (kr.)	Socialt taxameters andel af samlet tilskud (pct.)
Gymnasier	33,0	59.617	2,0
Brønderslev Gymnasium og HF	0,4	970	1,2
Egedal Gymnasium og HF	0,5	561	0,7
Fjerritslev Gymnasium	0,2	773	1,0
Frederiksværk Gymnasium og HF	0,4	1.023	1,3
Grindsted Gymnasium og HF	0,3	685	0,9
Haderslev Katedralskole	0,5	530	0,7
Herlev Gymnasium og HF	2,8	4.944	5,8
Himmelev Gymnasium	0,5	687	0,9
Hvidovre Gymnasium og HF	2,0	5.093	6,1
Høje-Taastrup Gymnasium	0,4	845	1,0
Høng Gymnasium og HF	1,0	5.084	5,6
Ikast-Brande Gymnasium	0,5	662	0,9
Kalundborg Gymnasium og HF	3,1	4.344	5,5
København Åbne Gymnasium	2,8	3.657	4,6
Lemvig Gymnasium	0,6	1.497	2,0
Middelfart Gymnasium og HF-Kursus	0,5	698	0,9
Midtsjællands Gymnasium	3,1	4.370	5,5
Nakskov Gymnasium og HF	1,6	4.314	5,3
Nykøbing Katedralskole	0,4	619	0,8
Nørresundby Gymnasium og HF	0,8	994	1,3
Odsherred Gymnasium	1,8	4.673	5,8
Ribe Katedralskole	0,5	1.358	1,6
Slagelse Gymnasium	1,0	762	1,0
Solrød Gymnasium	0,4	661	0,9
Stenhus Gymnasium	1,0	730	0,9
Stuer Statsgymnasium	0,8	1.295	1,6
Svendborg Gymnasium	0,5	452	0,6
Vesthimmerlands Gymnasium og HF	0,3	583	0,7
Vestjysk Gymnasium Tarm	0,4	996	1,2
Vordingborg Gymnasium og HF	0,4	641	0,8
Aabenraa Statsskole	0,5	530	0,7
Aalborghus Gymnasium	0,4	436	0,6
Aarhus Gymnasium, Tilst	2,7	4.152	4,9

Kilde: BUVM

Anm: Det samlede statslige tilskud udgør de samlede tilskud udbetalt fra § 20.31.01, § 20.31.02, § 20.41.01, § 20.42.02 og § 20.74.02.

Tabel 7.2**Erhvervsskoler, som modtager socialt taxameter 2018, samt socialt taxameters andel af det samlede statslige tilskud**

Institution	Socialt taxameter (mio. kr.)	Socialt taxameter pr. årselev (kr.)	Socialt taxameters andel af samlet tilskud (pct.)
Erhvervsskoler	107,8	90.197	1,7
AMU Nordjylland	0,3	931	0,6
Business College Syd Mommark HKS	1,8	2.709	3,4
Campus Bornholm	0,5	480	0,5
Campus Vejle	7,4	3.528	4,5
CELF – Center for erhvervsrettede udd. Lolland-Falster	5,5	4.272	4,3
College360	2,5	3.205	1,9
Erhvervsgymnasiet Grindsted	0,1	510	0,7
Erhvervsskolen Nordsjælland	3,3	1.751	1,7
Erhvervsskolerne Aars	1,7	2.352	2,3
EUC Lillebælt	0,8	1.410	1,2
EUC Nord	4,0	2.483	2,5
EUC Nordvest	4,1	3.648	4,1
EUC Nordvestsjælland	3,7	2.069	2,3
EUC Sjælland	2,6	2.075	2,0
EUC Syd	4,5	3.338	2,9
Frederikshavn Handelsskole	0,5	1.020	1,5
Grindsted Landbrugsskole	0,2	2.698	2,2
Haderslev Handelsskole	0,3	579	0,8
Handelsgymnasiet Ribe	1,1	9.352	11,6
Handelsgymnasiet Vestfyn	0,8	4.329	6,2
Herningholm Erhvervsskole	0,5	212	0,2
IBC International Business College	1,8	646	0,9
Kjærgård Landbrugsskole	0,2	2.842	2,3
Knord	3,2	1.156	1,6
Kold College	1,2	2.097	1,6
Køge Handelsskole	1,0	748	1,1
Learnmark Horsens	3,6	2.305	2,6
Mercantec	0,8	437	0,4
NEXT Uddannelse København	9,4	1.681	1,7
Nordjyllands Landbrugsskole	0,3	2.077	1,9
Roskilde Handelsskole	1,2	859	1,2
Rybners	2,8	1.011	1,1
Skanderborg-Odder Center for Uddannelse	0,4	564	0,7
Skive College	1,5	2.224	1,8
Svendborg Erhvervsskole	2,9	2.576	2,9
Syddansk Erhvervsskole Odense-Vejle	6,4	1.724	1,5
TEC, Technical Education Copenhagen	4,8	1.376	1,2
Tietgenskolen	2,3	1.109	1,5
Tradium	1,3	620	0,7
Tønder Handelsskole	0,2	607	0,9
Uddannelsescenter Holstebro	2,1	1.234	1,3
Uddannelsescenter Ringkøbing Skjern	2,1	1.716	2,1
Varde Handelsskole og Handelsgymnasium	0,1	258	0,4
Vejen Business College	1,1	3.830	5,5

Viden Djurs	1,6	1.159	1,3
Zealand Business College	7,0	1.384	1,4
Aalborg Handelsskole	2,4	1.009	1,4

Kilde: BUVM

Anm: Det samlede statslige tilskud udgør de samlede tilskud udbetalt fra § 20.31.01, § 20.31.02, § 20.41.01, § 20.42.02 og § 20.74.02.

Tabel 7.3

VUC'er som modtager socialt taxameter 2018, samt socialt taxameters andel af det samlede statslige tilskud

Institution	Socialt taxameter (mio. kr.)	Socialt taxameter pr. årselev (kr.)	Socialt taxameters andel af samlet tilskud (pct.)
Voksenuddannelsescentre	14,7	13.608	0,9
HF og VUC København Syd	1,7	1.255	1,5
Kolding HF og VUC	0,7	1.249	1,4
Nordvestsjælland HF og VUC	0,6	835	0,9
Randers HF og VUC	1,4	1.635	1,8
Skive-Viborg HF og VUC	0,3	550	0,6
Thy-Mors HF og VUC	0,8	1.702	1,8
Vestegnen HF og VUC	0,7	565	0,7
VUC Lyngby	0,5	547	0,6
VUC og HF Nordjylland	1,4	436	0,5
VUC Roskilde	0,6	476	0,5
VUC Storstrøm	1,1	641	0,7
VUC Syd	1,8	921	1,1
VUC Vest	0,9	1.032	1,1
VUC Vestsjælland Syd	1,2	1.259	1,4
Aarhus HF og VUC	1,0	506	0,6

Kilde: BUVM

Anm: Det samlede statslige tilskud udgør de samlede tilskud udbetalt fra § 20.31.01, § 20.31.02, § 20.41.01, § 20.42.02 og § 20.74.02.

Bilag 2 – Modellen for socialt taxameter kort fortalt

Formålet med socialt taxameter er, at give institutioner med mange elever med en svag social baggrund og et højt frafald flere ressourcer til at iværksætte en målrettet indsats for at reducere frafaldet. Det kan fx være via en styrket undervisningsdifferentiering, mentorordninger eller lignende, der systematisk retter sig mod at reducere frafaldet.

Omfattede uddannelser

Socialt taxameter omfatter alle kompetencegivende ungdomsuddannelser, dvs. stx, hf, hhx, htx, erhvervsuddannelsernes grundforløb og studierettet påbygning og eux, og udmøntes som et tillægstaxameter med tre forskellige takststørrelser afhængigt af institutionens andel af frafaldstruede elever på de enkelte uddannelsesområder.

Omfang og udmøntning

Med indførelse af socialt taxameter blev der omfordelt 200 mio. kr. til skoler med forholdsvis mange frafaldstruede elever. På de berørte uddannelser blev undervisningstaxameteret omlagt med ca. 2 pct. årligt.

Socialt taxameter er udmøntet gennem tre tillægstaxametre der ved indførelsen lå imellem ca. 4.000 og 6.000 kr. pr. årselev afhængig af andelen af frafaldstruede elever på den enkelte institution.

Takststørrelsen afhænger af andelen af frafaldstruende elever på det pågældende udbud. Institutioner der har mellem 43 og 50 pct. frafaldstruede elever modtager den laveste takst, institutioner der har mellem 51 og 60 pct. frafaldstruede elever modtager den mellem takst og institutioner hvor 61 pct. eller derover af eleverne vurderes at være frafaldstruende modtager den høje takst.

Karakterer som udmøntningsgrundlag

I forbindelse med fastlæggelsen af, hvilken variabel socialt taxameter baseres på, er der lagt vægt på, at der er evidens for variabelens evne til at forudsige frafald. Herudover er det et selvstændigt hensyn, at modellen er gennemskuelig for skolerne og administrativ enkel.

En række undersøgelser dokumenterer, at der er en sammenhæng mellem sociale karakteristika og elevs frafald på ungdomsuddannelser. Det gælder fx forældres uddannelse og indkomst samt tilknytning til arbejdsmarkedet.

Modellen for socialt taxameter baseres på elevernes grundskolekarakterer. Valget af karakterer som udmøntningsgrundlag er truffet, idet analyser viser, at der er en stor sammenhæng mellem en elevs afgangskarakterer⁶ fra grundskolen og samme elevs sandsynlighed for at fuldføre en ungdomsuddannelse. Dertil kommer, at analyser foretaget af Styrelsen for It og Læring (STIL) viser, at afgangskarakterer i vid udstrækning opfanger betydningen af bagvedliggende sociale karakteristika som fx forældres uddannelsesbaggrund, etnicitet mv. Man bliver med andre ord ikke meget bedre til at forudsige, om en elev har en høj risiko for at falde fra ved at tilføje viden om sociale karakteristika, når man allerede kender afgangskaraktererne.

Definitionen af en frafaldstruet elev

I den statistiske model, der ligger til grund for beregning af socialt taxameter, defineres en elev som frafaldstruet, hvis elevens fuldførelsessandsynlighed ligger under landsgennemsnittet på den pågældende uddannelse.

---

⁶ Grundskolekarakterer er et gennemsnit af standpunktskarakterer og afgangskarakterer (Folkeskolens Afgangsprøver). De to karaktertyper er næsten identiske for den enkelte elev.

Beregningen er foretaget for hver uddannelse og blev ved indførelsen foretaget på individniveau med udgangspunkt i det seneste tilgængelige elevregister fra Danmarks Statistik.⁷

På den baggrund er der for hver uddannelse beregnet en samlet fuldførelsesprocent og et karakterniveau under hvilket, en elev defineres som frafaldstruet.⁸

På stx var der ved indførelsen eksempelvis en samlet fuldførelsesprocent på 85,3 pct. På baggrund af den enkelte elevs grundskolekarakterer kan det estimeres, om elevens sandsynlighed for fuldførelse er større eller mindre end 85,3 pct. En stx-elev, hvis fuldførelsessandsynlighed fx er på 80 pct., vurderes således at være frafaldstruet.

Grundskolekarakterer fremstår dermed som den bedste enkeltstående indikator til at forudsige frafald på ungdomsuddannelserne. Dertil kommer, at grundskolekarakterer udgør et administrativt enklere og mere gennemskueligt udmøntningsgrundlag. Det skyldes dels, at Børne- og Undervisningsministeriet selv råder over data og derfor ikke vil være afhængig af særlige dataleverancer fra Danmarks Statistik eller ekstra indberetninger fra institutionerne, dels at den enkelte institution i højere grad vil kunne genkende sig selv i den endelige model, idet institutionerne i almindelighed har et vist kendskab til deres elevers afgangskarakter.

Ansøgere via optagelse.dk har således pligt til i forbindelse med ansøgningen at vedhæfte deres standpunktskarakterer fra grundskolen. Det foregår automatisk, da det er grundskolen, der sikrer, at karakterne overføres. De institutioner, som ansøgerne søger om optagelse på, kan hente standpunktskaraktererne ned fra optagelse.dk, men har ikke pligt til at gøre det eller til at etablere en database med oplysningerne.

Fuldførelsessandsynligheden opgøres separat for de enkelte uddannelsesområder (fx stx og merkantilt grundforløb). Det sikrer, at alle uddannelsesområder får del i socialt taxameter. På merkantilt grundforløb var der ved indførelsen eksempelvis en samlet fuldførelsesprocent på 70,7 pct. og et dertilhørende karakterniveau på 4,0.

---

⁷ Seneste elevregister er afsluttet september 2013. Der er taget udgangspunkt i elever, der starter uddannelsen 'normeret tid' + 1 år før september 2013. For Stx er det således de elever, der starter i tællingsåret 1/10- 2008 – 30/9-2009. For merkantilt grundforløb er der taget udgangspunkt i de elever, der starter i tællingsåret 1/10-2009 – 30/9-2010.

Bemærk, at der for EUD kan være forskel på længden af uddannelserne, der er indeholdt. Merkantilt grundforløb er i hovedreglen på 76 uger, men der er undtagelser på langt færre uger. Eleverne vil således have forskellig mulighed for at nå at fuldføre.

⁸ Unge over 25 indgår ikke i beregningerne.

I de tilfælde, hvor elevernes grundskolekarakter er ukendt, indgår eleverne i beregningerne, som frafaldstruede.

Bilag 3 – Genberegning af socialt taxameter

På finansloven for 2019 blev der foretaget en genberegning af socialt taxameter. Genberegningen blev foretaget ud fra samme princip som den oprindelige model men med afsæt i seneste kendte data for frafald på de enkelte uddannelser sammenholdt med elevernes karakterer fra grundskolen. På institutionsniveau blev i genberegningen desuden anvendt senest kendte tilgang på de enkelte uddannelsesudbud.

Genberegningen gav ikke anledning til justering af taksterne for socialt taxameter på FL19. Derudover førte genberegningen heller ikke til en ændring af de skæringspunkter der fremgår af finansloven, som definerer hvornår en institution er berettiget til socialt taxameter for et uddannelsesudbud.

Samlet set indebar genberegningen, at der i 2019 blev udmøntet ca. 190 mio. kr. til socialt taxameter, hvilket er en stigning på godt 30 mio. kr. i forhold til 2018, hvor der blev udmøntet 159 mio. kr. Genberegningen bygger på seneste kende aktivitetsdata til og med 3. kvartal 2018. Det endelige tilskud til socialt taxameter for 2019 afhænger af den faktiske aktivitet i 2019.

Udfaldet af genberegning havde omfordelmingsmæssige konsekvenser på tværs af institutionstyper og uddannelsesområder samt mellem de enkelte institutioner, hvilket er uddybet nedenfor.

Årsager til forskydninger

Når der ses en stigning i tildeling af socialt taxameter fra 2018 til 2019, så kan det ikke på den baggrund konkluderes, at elevgrundlaget under et er blevet svagere. Stigningen vurderes i højere grad at være et udtryk for, at den underliggende variation skolerne imellem er blevet større. Dvs. at den relative forskel mellem de enkelte skolars elevgrundlag bliver større. Med andre ord kan man tale om, at 'stærke' elever i højere grad søger en gruppe af skoler og 'svage' elever i højere grad søger en anden gruppe af skoler inden for den enkelte uddannelse. Den øgede forskellighed blandt skolerne skaber således øget basis for omfordeling.

Når voksenuddannelsescentrene, som det fremgår nedenfor, står til at opleve et fald i socialt taxameter, så kan det omvendt begrundes med at elevgrundlaget på de enkelte udbud af to-årig hf er blevet mere homogent. Derved er basis for omfordeling mindre.

Endvidere sker der forskydninger i tilskud på tværs af uddannelses- og institutionstyper når institutioner med lille volumen i et udbud forlader modellen, mens institutioner med stort udbud tilgår modellen og vice versa.

Det bemærkes, at det samlede tilskud via socialt taxameter til institutionen dels afhænger af elevtallet på de enkelte udbud, dels af den takst institutionen modtager for det enkelte udbud. Det betyder, at et fald i det samlede tilskud, både kan skyldes ændring i elevtal og evt. ændring i takststørrelsen.

Konsekvenser per institutionstype

Genberegningen af socialt taxameter betød, at både erhvervsskoler og gymnasier modtog et større tilskud i socialt taxameter i 2019 end i 2018 på hhv. ca. 20 mio. kr. og ca. 25 mio. kr. Modsat mistede voksenuddannelsescentrene ca. 10 mio. kr., *jf. tabel 1.*

Tabel 1:
Konsekvens af genberegning af socialtaxameter per institutionstype

Mio. kr.	2018	2019	Ændring
Erhvervsskoler m.v.	109	128	19
Gymnasier og HF-kurser	31	57	26
Voksenuddannelsescentre	15	5	-10
Private udbydere af AMU og EUD	-	-	-
Professionshøjskoler	1	-	-1
Studenterkurser	-	-	-
Samlet	156	190	34

Kilde: BUVM

Anm.: Tilskud i 2019 beregnet ifm. genberegning kan afvige fra det faktiske tilskud i 2019, da det afhænger af aktiviteten i 2019.

Konsekvenser per uddannelse

Genberegningen førte til en omfordeling inden for de gymnasiale uddannelser, således at stx og htx modtog et større tilskud i socialt taxameter i 2019 end i 2018, mens hf og hhx mistede tilskud i 2019 i forhold til i 2018. For erhvervsuddannelserne betød genberegningen, at de tekniske grundforløb modtog et større tilskud i 2019 i forhold til i 2018, mens konsekvenserne for de andre erhvervsuddannelser er relativt små, *jf. tabel 2*.

Tabel 2:
Konsekvens af genberegning af socialtaxameter per uddannelse

Mio. kr.	2018	2019	Ændring
stx	21	62	41
hf	31	7	-24
hhx	20	6	-14
htx	14	21	7
tekniske grundforløb	40	62	22
merkantil grundforløb	18	20	2
SOSU grundforløb	2	-	-2
Merkantil eux	10	10	-
Teknisk eux	1	3	2
Samlet	157	191	34

Kilde: BUVM

Anm.: Tilskud i 2019 beregnet ifm. genberegning kan afvige fra det faktiske tilskud i 2019, da det afhænger af aktiviteten i 2019.

Konsekvenser for de enkelte institutioner

For de enkelte institutioner betød genberegningen en omfordeling mellem institutionerne. Nogle institutioner, som ikke var berettiget til socialt taxameter i 2018, blev efter genberegningen berettiget. Omvendt var andre institutioner ikke længere berettiget til at modtage socialt taxameter. For andre institutioner betød genberegningen, at de fik et større eller mindre tilskud end før genberegningen.

Tabel 3 viser et overblik over hvor mange institutioner der blev berettiget til socialt taxameter i 2019 efter genberegningen i forhold til i 2018.

Blandt erhvervsskolerne er der flest institutioner, der ikke var berettiget til socialt taxameter i 2018, men blev berettiget i 2019 efter genberegningen. Til sammenligning er der blandt voksenuddannelsescentrene ingen institutioner, der blev berettiget i 2019, som ikke også var berettiget i 2018, jf. tabel 3.

Tabel 3:
Ændring i antallet af institutioner der er berettiget til socialt taxameter

---

Erhvervsskoler	
Fik i 2018	46
Får i 2019	44
Får ikke i 2019	2
Fik ikke i 2018	31
Får i 2019	14
Får ikke i 2019	17

Almene gymnasier	
Fik i 2018	33
Får i 2019	20
Får ikke i 2019	13
Fik ikke i 2018	89
Får i 2019	9
Får ikke i 2019	80

Voksenuddannelsescentre	
Fik i 2018	15
Får i 2019	4
Får ikke i 2019	11
Fik ikke i 2018	6
Får i 2019	-
Får ikke i 2019	6

Kilde: BUVM

Ser man på ændringen som følge af genberegningen socialt taxameter relativt til institutionernes samlede statstilskud, betød genberegningen, at alle erhvervsskoler i top 10 oplevede en relativ ændring i forhold til deres samlede statstilskud på over 1 pct. Til sammenligningen var der kun 6 institutioner, der mistede mere end 1 pct.

For de almene gymnasier opnåede alle institutioner i top 10 en relativ ændring i forhold til deres samlede statstilskud på mellem 4 og 5 pct. Mens de 10 institutioner der mister mest, mister mellem 1 og 2 pct. af deres samlede statstilskud.

For både erhvervsskolerne og de almene gymnasier førte genberegningen af socialt taxameter således til større gevinster i toppen end de førte til tab i bunden.

Voksenuddannelsescentrene er de institutioner, der oplede de største tab sfa. genberegningen. Her mistede 14 institutioner tilskud som følge af genberegningen, dog mistede de relativt lidt i forhold til de erhvervsskoler og gymnasier der mister mest.